

2020

Begroting

Stichting Werelderfgoed Kinderdijk

Voorwoord

Met veel genoegen bieden wij u onze begroting voor het jaar 2020 aan. Deze begroting is beschikbaar voor iedereen die op welke wijze dan ook betrokken is bij ons UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk. Met deze begroting willen wij meer inzicht geven in wat de Stichting Werelderfgoed Kinderdijk doet en waarvoor we staan. De begroting is in lijn met die van vorig jaar, met niet alleen maar cijfers. De ontwikkelingen in het Werelderfgoed en het dorp Kinderdijk volgen zich in rap tempo op. Ook 2020 wordt weer een enerverend jaar vol uitdagingen.

Directeur/bestuurder

C. van der Vlist

Inhoudsopgave

Doel en missie van de stichting	4
Ontwikkelingen 2020	5
Stakeholders	6-11
Investeringsprogramma 2020	12
Financiële begroting - wat gaat het kosten?	13-14
SWOT-analyse	15

In de statuten zijn de doelen en de missie van de Stichting Werelderfgoed Kinderdijk als volgt vastgelegd:

Onze doelen

- Het in stand (doen) houden van molens en opstallen in het molengebied Kinderdijk die geheel of gedeeltelijk zijn aangemerkt als beschermd monument als bedoeld in de Monumentenwet 1988;
- Behouden en conserveren van het molengebied Kinderdijk als (cultuur)historisch- en natuurmonument;
- Bevorderen van de publieke presentatie en de toegankelijkheid van het Werelderfgoed Kinderdijk, binnen de context van de huidige gebiedskenmerken, zijnde de historie, de cultuur en de natuur (instandhouding van het huidige unieke karakter en de identiteit, zonder aantasting van de cultuur-, landschappelijke en natuurhistorische waarden);
- Bevorderen van kennisoverdracht omtrent het Werelderfgoed en de (historische) functie van de molens en waterstaatswerken, en het verrichten van al wat hiermee verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

Onze missie

Het beheren van, het ontwikkelen van en het informeren over het Werelderfgoed Kinderdijk-Elshout.

Toekomst 2020 en verder

UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk wordt het eerste icoon in de wereld waar het ontwikkelen van de toeristische hotspot samengaat met het verbeteren van de leefbaarheid, het behouden van de beleving, authenticiteit, rust, ruimte en het versterken van de natuur.

Hier gaan we de komende jaren aan werken. Het begint met het behouden en versterken van het Werelderfgoed Kinderdijk, maar ook met hoe de ontwikkelingen in de directe omgeving en de regio het gebied kunnen versterken en daar kwaliteit aan kunnen toevoegen.

Deze grote ambitie kent een viertal aspecten, die elk hun impact hebben op onze stichting:

- De beleving die wij onze bezoekers willen bieden.
- Hoe beschermen wij de leefbaarheid in de directe omgeving.
- Hoe geleiden wij onze bezoekersstromen.
- De rollen en verantwoordelijkheden van alle partijen moeten helder zijn.

Belangrijkste uitgangspunt is dat toeristen niet een doel, maar een middel zijn. Met de exploitatie van het Werelderfgoed dient voldoende geld verdiend te worden, zodat het gebied voor het nageslacht behouden kan worden en de educatieve functie goed kan worden ingevuld. De bereikbaarheid moeten we garanderen, inclusief de leefbaarheid in het Werelderfgoed en de omliggende dorpen. Daarnaast worden het landschap en de natuurwaarde versterkt.

Het komende jaar zal de focus vanuit onze organisatie liggen op de vernieuwingen en aanpassingen in het product (verhaal). De ingebruikname van onze derde Museummolen en de plannen voor het Wisboomgemaal zijn slechts twee voorbeelden. Samen met de twee gemeenten zal veel werk gestoken gaan worden in het geleiden van de bezoekersstromen. Deze niet gemakkelijke opgave zullen we met elkaar oppakken, in nauw overleg met bewoners uit de dorpen.

Deze ambitie is niet alleen de onze, maar is ook uitgesproken door de gemeenten, provincie, waterschap en RCE in het gebiedsperspectief Kinderdijk.

Goed daarbij is te noemen dat dit alles uiteraard gebeurt binnen de randvoorwaarden van de waterveiligheid. Ook het waterschap heeft grote plannen binnen ons gebied en de gehele Alblasserwaard-Vijfheerenlanden. Dit heeft ook invloed op Kinderdijk. De waterhuishouding gaat drastisch aangepast worden, wat allerlei uitdagingen met zich meebrengt maar ook veel kansen biedt voor de toekomst en het versterken van het verhaal.

Stakeholders

Een lappendeken. Zo mag UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk gerust worden genoemd. Veel partijen hebben in meer of mindere mate een rol en verantwoordelijkheid. Dat betekent dat wij als stichting dagelijks streven naar een maximale afstemming met onze stakeholders (betrokkenen). In willekeurige volgorde van belangrijkheid lichten we de relatie met enkele stakeholders toe.

UNESCO

- Ook in 2020 houden wij UNESCO op de hoogte van de voortgang in onze plannen en de ontwikkelingen, binnen het Werelderfgoed én de (directe) omgeving.

Ministerie van Cultuur/ Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed

- In samenwerking met de RCE wordt het managementplan uitgevoerd. Tevens is de RCE één van de stakeholders die worden betrokken bij evaluatie van datzelfde managementplan. Is op bepaalde onderdelen een aanpassing/aanvulling gewenst?
- Welke effecten heeft bewoning in de toekomst op de monumentale molens? Bij het onderzoek dat een antwoord moet geven op die vraag, betrekken we de RCE.
- Daarnaast blijven we gebruikmaken van de expertise die aanwezig is binnen de RCE.

Stichting Werelderfgoed Nederland

- Samen met de andere werelderfgoederen in Nederland proberen wij de belangstelling en bekendheid te vergroten.
- Kinderdijk is verantwoordelijk voor het organiseren van publiekspresentaties van de werelderfgoederen. Dit zal in het komende jaar de fiets- en wandelbeurs zijn, zowel in Utrecht als in Gent (B).

Waterschap Rivierenland

- Met Waterschap Rivierenland afspraken maken over het beheer en onderhoud van de fysieke ruimte.
- Minimaal 1 x per maand gezamenlijk overleg over planning en realisatie, met name over de uitvoering van onze plannen, maar ook over de ambities van het waterschap.
- Minimaal 1 x per jaar bestuurlijk overleg.
- Afspraken proberen te maken om molens en gemalen zoveel mogelijk te laten malen op een wijze die iets toevoegt aan het educatieve aspect.

Regio AV en Regio Drechtsteden

- UNESCO Werelderfgoed Kinderdijk is een belangrijke toeristische trekker voor de regio's om ons heen, in het bijzonder voor de Alblasserwaard. Toch is er op dat punt nog veel winst te boeken. Voor ons, maar bijvoorbeeld ook voor de gemeenten in de Alblasserwaard. Kinderdijk als één van de toegangspoorten van het Groene Hart. Wij hebben het idee dat het besef groeit dat er nog steeds een enorme potentie onbenut blijft. Om die te benutten zijn slimme, nieuwe vormen van samenwerking nodig.

Provincie Zuid-Holland

- De provincie ziet Werelderfgoed Kinderdijk als een icoon voor de toeristische ontwikkeling. Zij investeert om partijen samen te brengen en doelen te bereiken. Met name via het project Waterdriehoek (Erfgoedlijnen) neemt de provincie de leiding om het bereiken van doelen in subsidie land te stroomlijnen.
- De combinatie vervoer over water en erfgoedlijnen past bijna naadloos in onze visie. Ook wij zullen komend jaar blijven participeren en investeren in deze vruchtbare samenwerking.
- Naast de erfgoedlijnen is ook de afdeling 'groen' een belangrijke partij, die betrokken is bij het realiseren van onze doelen.
- Minimaal 1 x per jaar bestuurlijk overleg.
- Regelmatig overleg met de beleidsmakers afdelingen groen, erfgoed en vervoer. Bij de provincie wordt ook steeds meer gezien dat de integraliteit van de beleidsterreinen meerwaarde heeft.
- De provincie was samen met de gemeenten Molenlanden en Alblasserdam opdrachtgever van het onderzoek dat leidde tot het Gebiedsperspectief Kinderdijk. Zuid-Holland is en blijft een belangrijke partner in de stuurgroep.

Gemeenten Molenlanden en Alblasserdam

- Molenlanden en Alblasserdam zijn twee van onze belangrijkste partners. Bij de uitwerking van de projecten die voortvloeien uit het Gebiedsperspectief werkt de SWEK nauw samen met deze twee gemeenten, bijvoorbeeld in de werkgroepen visitormanagement en communicatie. Molenlanden en Alblasserdam hebben een belangrijke positie in het kernteam en de stuurgroep.
- Samen met deze twee gemeenten wordt uitvoering gegeven aan het financieel arrangement. Dit arrangement regelt onder meer dat de betalende bezoekers een bijdrage leveren aan de gemeenschap. Dit wordt deels ingevuld doordat de SWEK jaarlijks een bijdrage stort in een regionaal fonds, boven een vastgesteld aantal verkochte tickets. Het fonds is ingesteld ter stimulering van de toeristische en recreatieve initiatieven in de regio.
- Minimaal 1 x per 2 maanden bestuurlijk overleg.

- Molenlanden en Alblasserdam zijn en blijven betrokken bij de verdere ontwikkeling van de Kinderdijk app. Die moet, naast de website, een belangrijke rol gaan spelen in het visitormanagement.

Natuurorganisaties

- Niet alleen het molencomplex is uniek, ook de beschermde Kinderdijkse natuur is van een ongekennde schoonheid. Behoud en bescherming van het Natura 2000-gebied is uitermate belangrijk. De belangrijkste stakeholders zijn de Natuur- en Vogelwacht 'De Alblasserwaard' en Staatsbosbeheer. Wij werken graag samen, zodat ook deze organisaties de mogelijkheid krijgen inhoud te geven aan hun wens om meer aan educatie en beleving te doen. Samen worden plannen ontwikkeld om ook natuureducatie een plaats te geven binnen Kinderdijk. Het havelingen-project op de Nederwaard is daar een aansprekend voorbeeld van.

Molenbewoners

- In 2019 is het de molenbewoners gelukt een nieuwe bewonerscommissie in het leven te roepen. Die schuift aan in het eveneens in 2019 opgezette convenant-overleg. Ongeveer eens per 2 maanden overlegt de SWEK met molenbewoners, waterschap en gemeente Molenlanden. Eén van de hoofddoelen is elkaar tijdig meenemen in nieuwe ontwikkelingen.
- Alle inwoners van het Werelderfgoed ontvangen maandelijks de interne nieuwsbrief.
- Veel van onze molenbewoners zijn tevens vrijwillig molenaar en helpen daarmee de SWEK om Kinderdijk een levend Werelderfgoed te doen zijn.
- In overleg met bewoners worden in 2020 nieuwe huur-, erf- en molenaarsovereenkomsten opgesteld.
- De technische commissie zal ook dit jaar weer een inspectieronde doen. Het doel van de technische commissie is om de communicatie tussen bewoners en molenaars over onderhoud en onderhoudsplanning te verbeteren. Ook kan met een technische commissie meer specifieke kennis benut worden, die anders professioneel ingehuurd moet worden.

Vrijwilligers

- Onze organisatie heeft een groot aantal vrijwilligers. Zij zijn belangrijk en noodzakelijk om de doelen en ambities van de stichting te kunnen realiseren. De kassamedewerkers, hosten, gidsen, schippers en klus- en groenvrijwilligers zijn de kracht en ruggengraat van onze stichting.
- We blijven trainingen en workshops aanbieden aan onze vrijwilligers.
- Ook in 2020 blijven we als stichting veel energie steken in het werven van nieuwe vrijwilligers. De voortdurende inspanningen op dat gebied, bijvoorbeeld via publicaties in de media, zorgen ervoor dat we in 2019 een mooi aantal nieuwe vrijwilligers konden verwelkomen.

- De directie overlegt maandelijks met de Vrijwilligersraad. Indien nodig vaker. De vrijwilligerscoördinator houdt de directie op de hoogte van relevante ontwikkelingen.
- De kennis van onze vrijwilligers proberen wij zo goed mogelijk te benutten. Dit betekent naast de reguliere overleggen ook gezamenlijk brainstormen over de toekomst en kijken welke rol vrijwilligers kunnen krijgen in projectteams en werkgroepen van onze projecten.
- Sinds 2019 loopt er een project voor vluchtelingen/statushouders, in samenwerking met Vluchtelingenwerk. Er is gekeken naar wat geschikt vrijwilligerswerk is voor deze groep, waarna gekozen is voor groenwerkzaamheden. Dit kan ook plaatsvinden in het kader van het inburgeringstraject. Dit project wordt in 2020 voortgezet.

Personeel en organisatie

- 2019 was een memorabel jaar voor alle werknemers van de SWEK. De ontwikkelingen volgen elkaar in razend tempo op, een groeiend aantal bezoekers, projecten die moeten worden opgestart of afgerond: saai is het nooit in Kinderdijk. Komend jaar zal niet anders zijn! Dit alles vraagt veel verantwoordelijkheid van iedere medewerker. Wat daarbij helpt is hun loyaliteit en betrokkenheid bij het werk en het gebied.
- Elke werknemer voert een ontwikkelgesprek en krijgt een beoordelingsgesprek.
- Voldoende personeelsleden zullen een BHV-cursus/herhalingscursus volgen.
- Projectmatig werken is en blijft een speerpunt. Belangrijk vanwege het grote aantal projecten dat ook in 2020 op stapel staat en het individuele timemanagement.
- De accountant ondersteunt bij de verdere professionalisering van de organisatie.
- Bij de stichting werken inmiddels meer dan 50 medewerkers. Daarom wordt er eind 2019 een Ondernemingsraad opgericht, die in 2020 van start zal gaan.

Raad van toezicht

De raad van toezicht van de SWEK bestaat uit de volgende personen:

W.W. de Jong (voorzitter)
W.J. de Zeeuw
W. van Leussen
A.J. Borgdorff
S.M. van Nieuwenhuijzen

De raad van toezicht vergadert 1 x per kwartaal. W.J. de Zeeuw en W. van Leussen vormen de auditcommissie. De auditcommissie overlegt een aantal keer per jaar met het bestuur en de accountant.

De raad van toezicht houdt toezicht op:

- Het beleid van het bestuur, de algemene gang van zaken in de stichting en de relatie met haar omgeving.
- Realisatie van de statutaire doelstellingen van de stichting, de strategie en de risico's.
- Opzet en werking van de interne risicobeheersings- en controlesystemen;
- De financiële verslaglegging.
- Naleving van wet- en regelgeving en de governancestructuur.

Daarnaast staat de raad van toezicht het bestuur met raad en daad terzijde en dient haar gevraagd en ongevraagd van advies. De leden van de raad richten zich naar het belang van de

stichting. De stichting faciliteert de raad door middel van het bieden van vergaderruimte en secretariële ondersteuning. De leden verrichten hun werkzaamheden onbezoldigd.

In 2019 is de Raad van Toezicht gestart met het voeren van gesprekken met de belangrijkste stakeholders van de SWEK. Tot nu toe zijn gesprekken gevoerd met de gemeente Molenlanden en Ablasterdam, de Belangenvereniging Leefbaarheid Kinderdijk en de Vrijwilligersraad. Voor 2020/2021 staan gesprekken met de bewonerscommissie, Waterschap Rivierenland, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Provincie Zuid-Holland en de SIMAV op de agenda.

Inwoners Kinderdijk

- Net als in 2019 willen we minimaal 4 x overleg voeren met de Belangenvereniging Leefbaarheid Kinderdijk. Ook Molenlanden schuift aan bij dat overleg. De belangenvereniging moet een belangrijke stem hebben bij de uitwerking van de plannen voor het visitormanagement.
- Wij willen deel uitmaken van de gemeenschap rondom Kinderdijk en een goede buur zijn. Dit betekent dat wij ons bewust zijn van de cultuur van onze streek en de invulling van de zondag.
- De vrijwilligers van Speeltuin 't Balkengat zijn betrokken bij de organisatie van de Verlichtingsweek.

Molen- en gemalenwereld

- Wij zijn actief lid van de Vereniging Hollandse Molen.
- Wij zijn actief lid van molennetwerk Zuid-Holland.
- Wij voelen ons mee verantwoordelijk voor de instandhouding van het ambacht van molenmaker en het werk van molenaars.
- Wij houden contact met molenorganisatie de Zaanse Schans.
- Samenwerking met regionale gemalenstichting.
- Blijven aanschuiven bij het museumoverleg in de AV-regio.
- We blijven in gesprek met de SIMAV om te komen tot betere, of nieuwe vormen van samenwerking.

Ondernemers

- Ondernemers waarvan wij goederen en diensten inkopen. Onze insteek is om dit te doen op de economisch/maatschappelijk meest voordelige wijze. In onze ogen betekent dit, mits verantwoord, zo dichtbij mogelijk. Veiligheid en duurzaamheid zijn begrippen die ervoor zorgen dat wij steeds meer werken met gecertificeerde bedrijven.
- Ondernemers die ons klanten bezorgen. De reisorganisaties, cruisevaartmaatschappijen en vervoerders. Deze professionele partijen leveren wij kwaliteit met een goede prijs-kwaliteitverhouding. Ook zullen wij deze partners betrekken bij onze ontwikkelingen en gezamenlijk de belevenis verbeteren voor onze klanten.
- Openbaar vervoer. Steeds meer gasten weten ons te vinden met de Waterbus en de bus. Ook in 2020 (en 2021) zijn er in de zomermaanden extra afvaarten naar Kinderdijk. Het Driehoeksveer vaart ook 's winters in de weekenden naar de entree van het molencomplex. Met Qbuzz wordt gekeken naar een verdere optimalisering van de busverbindingen.
- Ondernemers uit Kinderdijk en de Alblasserwaard, die door de aanwezigheid van het Werelderfgoed Kinderdijk klanten trekken en voorzien in een behoefte. Wij werken met een aantal van deze ondernemers samen middels arrangementen. Wij staan open voor ideeën en kunnen door middel van onze site een platform bieden, waarvan ondernemers kunnen profiteren.

Sponsors

- Ons sponsor- en relatiebeheer is volop in ontwikkeling. Het sponsorbestand hopen we in 2020 verder uit te bouwen. We organiseren voor alle sponsors de jaarlijkse KinderdijkKring. Verder bieden we tegenprestaties op 'maat', zoals het faciliteren van een bedrijfsuitje.

Gasten

- *Last but not least*. Toeristen maken het financieel mogelijk om de doelstellingen en ambities van de SWEK te realiseren. We willen onze gasten niet alleen vermaken, maar ook iets bijbrengen. Educatie over de molens, het watermanagement-systeem, de streek, de inwoners en de unieke natuur staat centraal in *Het Verhaal*. Samen met andere stakeholders wordt gekeken naar het verder verrijken daarvan. Met Museummolen Overwaard gaat een derde molen open voor gereserveerde groepen. De techniek van de molen en het molenmakersambacht staan hier centraal. Deze molen is ook (deels) toegankelijk voor mindervaliden. We streven ernaar om in 2020 meer scholen te ontvangen.

Als stichting zijn wij verder vertegenwoordigd in tal van organisaties en overleggroepen. Deze organisaties bewegen zich op diverse terreinen. De nadruk ligt op het gebied van toerisme en recreatie, molens en molenbeheer, en cultuur en erfgoed.

Investeringsprogramma 2020

- 1) ICT investeringen
- 2) Aanschaf/verbouwing 'Friso 2'
- 3) Aanpassen steigers bij OW4 en Hulpemaal
- 4) Aanpassen steigers met drijvend deel t.b.v. Jantina
- 5) Aanbouw schuur bij Museummolen Blokweer
- 6) Diversen
- 7) Plankosten t.b.v. molenbewoning; o.a. "molens van gas af"

Totaal van dit investeringsprogramma bedraagt voor rekening van de SWEK naar verwachting maximaal € 233.000,--

Financiële begroting 2020 - Wat gaat het kosten?

BATEN	Begroting 2020
Inkomsten entreegelden	3.330.000
Inkomsten steigers	200.000
Inkomsten rondvaartboot	405.000
Inkomsten gidsen	154.500
Inkomsten verkopen souvenirs en horeca	1.615.000
Inkomsten parkeren	125.000
Onderhoudsbijdragen	184.027
Huurinkomsten molens	45.800
Overige inkomsten	27.400
TOTAAL BATEN	6.086.727

LASTEN	Begroting 2020
Inkoopwaarde verkopen	724.950
Personeelskosten	2.258.500
Overige personeelskosten	333.410
Vrijwilligers	134.000
Afschrijvingen	216.100
Huisvesting- & Onderhoudskosten	1.110.917
Verkoopkosten	168.100
Kantoorkosten	143.250
Algemene kosten	391.500
TOTAAL LASTEN	5.480.727
Resultaat operationele bedrijfsvoering	606.000
Financiële baten en lasten	51.176
Exploitatieresultaat exclusief Projecten	554.824

<u>Lopende Projecten</u>	Begroting 2020
Inkomsten	0
Kosten uit lopende projecten	-469.600
Resultaat / eigen bijdrage SWEK	-469.600

Exploitatieresultaat inclusief lopende projecten	85.224
---	---------------

<u>Nieuwe Projecten bij toekenning subsidie</u>	Begroting 2020
Aangevraagde subsidiebijdragen	271.565
Kosten uit nieuwe projecten	-524.686
Resultaat / eigen bijdrage SWEK	-253.121

Exploitatieresultaat inclusief nieuwe projecten	-167.897
--	-----------------

SWOT-analyse

Sterkte

- Kinderdijk is UNESCO Werelderfgoed en daarmee internationaal bekend.
- Authentieke karakter van het gebied en de beschermde natuur.
- Bereikbaarheid over water.
- Grote groep gemotiveerde vrijwilligers en personeelsleden.
- Moderne faciliteiten.

Zwakte

- Kinderdijk is over de weg niet gemakkelijk bereikbaar.
- Parkeerfaciliteiten zijn beperkt.
- Veel betrokken stakeholders, gaat soms ten koste van de slagvaardigheid.
- Aanzienlijk deel van de inkomsten van één grote klant.
- Te weinig regie over ongewenste commerciële ontwikkelingen.

Kansen

- Toeristische ontwikkeling is positief. Huidige doelgroep groeit (internationaal en 50+) en kan meer besteden.
- Een combinatie van uitgekiend beleid en fysieke maatregelen om meer toeristen ticket te laten kopen.

Bedreigingen

- Complexiteit besluitvormingsprocessen.
- Beperkte infrastructuur.
- Ruimtelijke ontwikkelingen in omgeving, horizonvervuiling.